

Besluitvorming naar aanleiding van het advies "Arabisch" van de Adviescommissie Talen Wbtv

Op grond van het advies van het Kwaliteitsinstituut Wbtv van 22 oktober 2009 is bij besluit van 22 februari 2010 de Adviescommissie Talen Wbtv (hierna: de adviescommissie) ingesteld. Op 24 februari 2010 is de adviescommissie gevraagd advies uit te brengen over een aantal moeilijkheden die zijn ontstaan bij de uitvoering van de Wbtv wat betreft de Arabische subvariëteiten. Zulks naar aanleiding van de verschillende standpunten en inzichten die diverse belanghebbenden hebben geuit en de problemen die dit gebrek aan eenduidigheid met zich bracht bij de beoordeling van verzoeken tot inschrijving in het Rbtv en plaatsing op de Uitwijklijst.

Op 17 januari 2011 heeft het Kwaliteitsinstituut Wbtv op een conceptversie van het advies gereageerd. De opmerkingen van het Kwaliteitsinstituut zijn meegenomen in het definitieve advies van 18 april 2011.

Het advies vindt u hier: <http://www.bureauwbtv.nl/pdf/adviesArabisch.pdf>.

Naar aanleiding van het advies heeft Bureau Wbtv in ieder geval tot het volgende besloten:

Vertalen

Uit het advies blijkt dat het Arabisch (Standaard) in de Arabofone wereld de (enige) geschreven taal is. Dat betekent dat slechts voor een vertaalrichting met als bron- of doeltaal het Arabisch (Standaard) en niet voor een vertaalrichting met als bron- of doeltaal een van de subvariëteiten (zoals het Arabisch (Marokkaans)) inschrijving in het Rbtv of plaatsing op de Uitwijklijst kan volgen.

Voor *bestaande inschrijvingen of -plaatsingen* met een van de subvariëteiten houdt dat in dat deze worden gewijzigd naar een inschrijving of plaatsing met als bron- of doeltaal het Arabisch (Standaard). Als voorbeeld: een vertaler die staat ingeschreven in het Rbtv of is geplaatst op de Uitwijklijst voor de vertaalrichting Nederlands -> Arabisch (Egyptisch) of Arabisch (Irakees) -> Nederlands, ontvangt een besluit waarin wordt aangegeven dat zijn inschrijving of plaatsing is gewijzigd in een inschrijving of plaatsing als vertaler Nederlands -> Arabisch (Standaard) of Arabisch (Standaard) -> Nederlands.

Het gaat om een beperkt aantal (nog geen tien) vertalers die veelal op basis van een beëdiging onder de Wet beëdigde vertalers van voor 1 januari 2009 en de overgangsregeling van artikel 37 van de Wbtv in het Rbtv zijn ingeschreven voor een vertaalrichting met als bron- of doeltaal een van de subvariëteiten. Zij hebben verzoekt om inschrijving voor een vertaalrichting met als bron- of doeltaal een van de subvariëteiten en niet eerder is onderkend dat die verzoeken ten onrechte zijn ingewilligd.

Voor *nieuwe verzoeken tot inschrijving of plaatsing* betekent het advies dat een vertaler slechts een verzoek tot inschrijving in het Rbtv of plaatsing op de Uitwijklijst kan indienen met als bron- of doeltaal het Arabisch (Standaard). Overigens werd een verzoek tot inschrijving in het Rbtv of plaatsing op de Uitwijklijst voor een vertaalrichting met als bron- of doeltaal een van de subvariëteiten al enige tijd afgewezen, omdat de subvariëteiten geen geschreven taal betreffen en daarin dus niet kan worden vertaald.

De taallijst op www.bureauwbtv.nl wordt aangepast in de zin dat de zoekmogelijkheden naar vertalers in het Rbtv en op de Uitwijklijst worden beperkt tot het Arabisch (Standaard).

Tolken

Ten aanzien van het tolken is besloten om de indeling van taalgebieden, zoals genoemd in paragraaf 1.5 van het advies over te nemen. Dat wil zeggen dat een tolk, die bijvoorbeeld voor een talencombinatie waarbij het Arabisch (Marokkaans) de bron- of doeltaal is, bijvoorbeeld Nederlands <-> Arabisch (Marokkaans), is ingeschreven in het Rbtv of is geplaatst op de Uitwijkljst, ook kan worden ingeschreven of kan worden geplaatst voor een talencombinatie waarbij het Arabisch (Algerijns) de bron- of doeltaal is, bijvoorbeeld Nederlands <-> Arabisch (Algerijns). Het uitgangspunt is de subvariëteit Arabisch (Marokkaans), de tolk heeft aangetoond aan de competenties voor inschrijving of plaatsing voor die subvariëteit te voldoen, en die subvariëteit behoort samen met de subvariëteit Arabisch (Algerijns) tot het cluster "Marokko".

<i>Subvariëteit van het Arabisch (volgens de taallijst)</i>	<i>Cluster en subvariëteiten waarvoor (ook) inschrijving/plaatsing kan volgen</i>
Arabisch (Mauretansisch)	<u>Hassaniya:</u> Arabisch (Mauretansisch); Arabisch (Marokkaans).
Arabisch (Marokkaans)	<u>Marokko:</u> Arabisch (Marokkaans); Arabisch (Algerijns).
Arabisch (Algerijns)	<u>Algerije:</u> Arabisch (Algerijns); Arabisch (Marokkaans); Arabisch (Tunesisch).
Arabisch (Tunesisch)	<u>Tunesië:</u> Arabisch (Tunesisch); Arabisch (Algerijns); Arabisch (Libisch).
Arabisch (Libisch)	<u>Libië:</u> Arabisch (Libisch); Arabisch (Tunesisch); Arabisch (Egyptisch).
Arabisch (Egyptisch)	<u>Egypte:</u> Arabisch (Egyptisch); Arabisch (Libisch); Arabisch (Soedanees).
Arabisch (Soedanees)	<u>Soedan:</u> Arabisch (Soedanees); Arabisch (Egyptisch).
Arabisch (Syrisch-Libanees)	<u>Levant:</u> Arabisch (Syrisch-Libanees); Arabisch (Palestijns-Jordaans); Arabisch (Irakees)

Arabisch (Palestijns-Jordaans)	<u>Levant:</u> Arabisch (Palestijns-Jordaans); Arabisch (Syrisch-Libanees); Arabisch (Irakees).
Arabisch (Irakees)	<u>Irak:</u> Arabisch (Irakees); Arabisch (Palestijns-Jordaans); Arabisch (Syrisch-Libanees); Arabisch (Golfstaten).
Arabisch (Golfstaten)	<u>Golf:</u> Arabisch (Golfstaten); Arabisch (Irakees); Arabisch (Oman); Arabisch (Saoedisch).
Arabisch (Oman)	<u>Schiereiland:</u> Arabisch (Oman); Arabisch (Golfstaten); Arabisch (Jemenitisch); Arabisch (Saoedisch).
Arabisch (Saoedisch)	<u>Schiereiland:</u> Arabisch (Saoedisch); Arabisch (Oman); Arabisch (Golfstaten); Arabisch (Jemenitisch).
Arabisch (Jemenitisch)	<u>Jemen:</u> Arabisch (Jemenitisch); Arabisch (Saoedisch);

De subvariëteit Arabisch (Tsjadisch) kan overigens, vanwege een sterke afwijking van de subvariëteiten van het Arabisch, niet worden ingedeeld in een cluster. Voor het tweetal tolken dat in het Rbtv is ingeschreven als tolk Nederlands <-> Tsjadisch, verandert er naar aanleiding van het advies van de adviescommissie voor deze talencombinatie niets.

De voorwaarden waaronder een *huidige inschrijving of plaatsing* kan worden uitgebreid als bedoeld in bovenstaande tabel, zijn als volgt:

Uitgangspunt is de subvariëteit waarin de tolk is opgeleid of is getoetst en vervolgens is ingeschreven in het Rbtv of op de Uitwijklijst is geplaatst. In het eerdergenoemde voorbeeld geldt dan dat de tolk op basis van een diploma van de opleiding 'Gerechtstolken in Strafzaken Marokkaans Arabisch' van de SIGV in het Rbtv is ingeschreven als tolk Nederlands <-> Arabisch (Marokkaans). Het uitgangspunt is hier dus de subvariëteit Arabisch (Marokkaans). In die subvariëteit is de tolk getoetst. De tolk heeft aangetoond aan de wettelijke competenties voor inschrijving voor die subvariëteit te voldoen. Om die reden kan hij of zij ook worden ingeschreven als tolk Nederlands <-> Arabisch (Algerijns). De tolk kan een verzoek daartoe indienen. Voor de behandeling daarvan wordt het gebruikelijke bedrag van € 125 in rekening gebracht.

Echter, de tolk kan niet ook voor de subvariëteiten Arabisch (Mauretanisch) of Arabisch

(Tunesisch) worden ingeschreven, ook al vormt de subvariëteit Arabisch (Marokkaans) samen met de subvariëteit Arabisch (Mauretanisch) de cluster "Hassaniya". Het uitgangspunt voor dat cluster is de subvariëteit Arabisch (Mauretanisch). In die subvariëteit is de tolk echter niet getoetst (maar in de subvariëteit Arabisch (Marokkaans)). Om die reden krijgt de tolk niet ook de subvariëteit Arabisch (Mauretanisch) uit het cluster "Hassaniya". Dat geldt ook voor het cluster "Algerije". Bij dat cluster geldt de subvariëteit Arabisch (Algerijns) als uitgangspunt. In die subvariëteit is de tolk echter niet getoetst (maar in de subvariëteit Arabisch (Marokkaans)). Om die reden krijgt de tolk niet ook de subvariëteit Arabisch (Tunesisch) uit het cluster "Algerije".

Van belang is dus dat duidelijk is op basis van welke subvariëteit een tolk in het Rbtv is ingeschreven of op de Uitwijklijst is geplaatst. Het is, zoals gezegd, aan de tolk om een verzoek tot inschrijving in het Rbtv of plaatsing op de Uitwijklijst voor een talencombinatie, waarbij de bron- of doeltaal een van de (of een andere) subvariëteit is, in te dienen.

Voor zover de tolk is ingeschreven op basis van een advies van de Commissie btv wordt uitgegaan van de subvariëteit waarvan de tolk over de taal- en cultuurcompetentie beschikt. Als voorbeeld: een tolk die op basis van een advies van de Commissie btv is ingeschreven in het Rbtv als tolk Nederlands <-> Arabisch (Egyptisch), beschikt over de taal- en cultuurcompetentie van die subvariëteit. Aangezien de tolk ook aannemelijk heeft gemaakt over de overige competenties te beschikken kan hij of zij naar aanleiding van het advies van de Commissie btv ook worden ingeschreven als tolk Nederlands <-> Arabisch (Libisch) en Nederlands <-> Arabisch (Soedanees). De subvariëteit Arabisch (Egyptisch) wordt immers als uitgangspunt genomen en vormt samen met de subvariëteit Arabisch (Libisch) en het Arabisch (Soedanees) het cluster "Egypte".

Het is echter niet zo dat de tolk, nu hij of zij ook kan worden ingeschreven voor de subvariëteit Arabisch (Libisch), ook kan worden ingeschreven als tolk voor de subvariëteiten uit het cluster "Libië", zoals het Arabisch (Tunesisch). Het uitgangspunt is immers dat de tolk beschikt over de taal- en cultuurcompetentie van de subvariëteit Arabisch (Egyptisch) en op basis van het cluster "Egypte" ook wordt ingeschreven als tolk Nederlands <-> Arabisch (Libisch) en Nederlands <-> Arabisch (Soedanees).

Kortom: bestaande inschrijvingen in het Rbtv of plaatsingen op de Uitwijklijst blijven bestaan en kunnen onder bepaalde voorwaarden leiden tot nieuwe inschrijvingen en plaatsingen voor andere subvariëteiten.

Ook bij *nieuwe verzoeken tot inschrijving in het Rbtv of plaatsing op de Uitwijklijst* geldt als uitgangspunt de subvariëteit waarin de tolk is opgeleid of is getoetst en vervolgens kan worden ingeschreven of geplaatst. Die subvariëteit is bepalend voor de inschrijving in het Rbtv en plaatsing op de Uitwijklijst. Als voorbeeld: een tolk die aantoonbaar is zijn getoetst in de subvariëteit Arabisch (Saoedisch) en daarmee voor die subvariëteit aan de competenties van artikel 3 van de Wbtv voldoet, kan ook voor de overige subvariëteiten uit het cluster "Schiereiland" worden ingeschreven, namelijk het Arabisch (Oman), het Arabisch (Golfstaten) en het Arabisch (Jemenitisch). Een tolk die op de Uitwijklijst kan worden geplaatst omdat hij of zij heeft aangetoond het Arabisch (Irakees) op B2-niveau te beheersen en aan de overige voorwaarden van artikel 5 van het Besluit Uitwijklijst Wbtv te voldoen, kan ook op de Uitwijklijst worden geplaatst voor de overige subvariëteiten uit het cluster "Irak", namelijk het Arabisch (Palestijns-Jordaans), het Arabisch (Syrisch-Libanees) en het Arabisch (Golfstaten).

Voor tolken die in het Rbtv staan ingeschreven op basis van een diploma 'Gerechtstolken in Strafzaken Midden Oosten' van de SIGV of een toets "Mashreq" en "Magreb" van het vroegere Kernteam, geldt dat niet altijd duidelijk sprake is van een specifieke subvariëteit. In veel gevallen is niet vast te stellen in welke specifieke subvariëteit de tolk

is opgeleid of getoetst. Het is aan de tolk, die ook inschrijving wenst voor een talencombinatie waarvan de bron- of doeltaal een andere subvariëteit is, om aan te tonen in welke subvariëteit hij of zij is opgeleid of is getoetst. De SIGV heeft overigens inmiddels toegezegd voortaan de subvariëteit waarin de tolk is getoetst te vermelden op of bij het diploma 'Gerechtstolken in Strafzaken Midden Oosten'.

Voor tolken die definitief in Ktv waren geregistreerd, en dus op basis van de overgangsregeling van artikel 37 van de Wbtv in het Rbtv zijn ingeschreven, geldt ook als uitgangspunt de subvariëteit, waarin de tolk is opgeleid of is getoetst. Het is aan de tolk om aan te tonen in welke subvariëteit hij of zij is opgeleid of is getoetst. Overigens gaat het hier zeer waarschijnlijk om slechts theoretische gevallen. Aangenomen wordt dat een tolk die definitief in het Ktv was geregistreerd op basis van het diploma 'Gerechtstolken in Strafzaken Midden Oosten' van de SIGV of een toets "Mashreq" en "Magreb" van het Kernteam, zich al eerder heeft aangemeld en is ingeschreven voor de verschillende subvariëteiten.

De *taallijst* op www.bureauwbvtv.nl voor tolken blijft alle subvariëteiten van het Arabisch omvatten.

Overige voorstellen advies

Over een aantal voorstellen uit het advies van de adviescommissie is Bureau Wbtv zich momenteel nog aan het beraden. Dat geldt bijvoorbeeld voor de voorstellen in paragraaf 2.2.1 en 2.2.2 van het advies. Ook buigt Bureau Wbtv zich over het voorstel om het Arabisch (Standaard) los te laten als taal waarin in algemene zin kan worden getolkt (pagina 13 van het advies).

Daar waar het om de Uitwijklijst gaat, wordt het advies van de adviescommissie niet gevolgd. Het advies is ten overvloede gegeven, gaat derhalve voorbij aan de adviesaanvraag en -belangrijker- aan artikel 2, derde lid, van de Wbtv. De opmerkingen van de adviescommissie zullen uiteraard wel worden betrokken bij een evaluatie van het beleid over de Uitwijklijst.